

**UCHWAŁA NR..... /21
RADY GMINY JEDLIŃSK
z dnia ^{21.05} 2021 r.**

**w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Jedlińsk
na lata 2021-2026**

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713); art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlińsk na lata 2021-2026 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jedlińsk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Wnioskodawca:
Wójt Gminy Jedlińsk
/-/ Kamil Dziewierz

Załącznik do Uchwały Nr2021
Rady Gminy Jedlińsk
z dnia 2021

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY JEDLIŃSK
NA LATA 2021-2026**

Spis treści

I. WSTĘP	4
1. PODSTAWY PRAWNE	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA.....	13
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	13
2. DEMOGRAFIA	13
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	14
4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	15
5. GOSPODARKA	16
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	17
7. EDUKACJA	17
8. KULTURA	18
9. OCHRONA ZDROWIA	19
10. POMOC SPOŁECZNA.....	20
III. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	31
1. BEZROBOCIE	32
2. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ.....	34
3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	35
IV. ANALIZA SWOT	39
V. PROGRAMOWANIE	44
1. MISJA	44
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	44
3. RAMY FINANSOWE STRATEGII	52
4. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA ..	52
5. PROGRAMY	54
PODSUMOWANIE	55

I. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlińsk została przygotowana na lata 2021-2026. W swoich założeniach sięga do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie samorządowym, jak również ogólnopolskim

Dokument podzielono na trzy części:

1) wprowadzającą, która zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii,

2) analityczno-diagnostyczną, zawierającą informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, oraz

3) programową, która zawiera założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń oraz określony został czas realizacji wyznaczonych działań. Ponadto przedstawione zostały wskaźniki monitoringowe, ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu i prowadzenia monitoringu jego realizacji.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące problemów społecznych występujących w gminie Jedlińsk. Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli losowo wybrani mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej.

W sumie do analizy przedłożono 68 anonimowo wypełnionych arkuszy.

Profil respondentów rozkładał się w sposób przedstawiony w tabeli nr 1.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców

Liczba ankietowanych	Płeć	Grupa wiekowa	wykształcenie
68	Kobieta (69%)	20-30 lat (19%)	Podstawowe (16%)
			Gimnazjalne (16%)
			Zawodowe (23%)
			Średnie (38%)
			Policealne (7%)
		31-60 lat (69%)	Podstawowe (17%)
			Gimnazjalne (9%)
			Zawodowe (26%)
			Średnie (1%)
			Policealne (11%)
			Wyższe (21%)
	Mężczyzna (31%)	61 i więcej lat (12%)	Podstawowe (38%)
			Gimnazjalne (25%)
			Zawodowe (12%)
			Średnie (25%)

Wśród ankietowanych było 69% kobiet i 31% mężczyzn. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 31-60 lat (69%), a następnie grupy osób w wieku 20-30 lat (19%) i 61 i więcej lat (12% ankietowanych). Wśród respondentów ankiety nie znaleźli się uczestnicy poniżej 20. roku życia

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

1. PODSTAWY PRAWNE

Głównym aktem prawnym, który nakłada na gminę obowiązek opracowania Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest ustawa dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), a w szczególności art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy. Jest to zadanie własne gminy. Na podstawie tego przepisu gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej (alkohol, wspieranie itd), profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713);
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
- 3) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821);
- 4) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111);
- 5) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- 8) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
- 9) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.);
- 10) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 176);
- 11) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.);

- 12) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- 13) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.);
- 14) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.).

Podczas realizacji strategii znajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlińsk jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym, gminnym.

2.1. DOKUMENTY KRAJOWE

2.1.1. Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej to dokument, którego jednym w głównych celów do realizacji jest - tak jak postanowiły również inne kraje członkowskie Unii Europejskiej - zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego. Taki wyznaczony cel ma się stać arbitralnym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego, a działania w tym zakresie mają przyczynić się przede wszystkim do dostosowania edukacji do wymogów życia i pracy w społeczeństwie, rozwinięcia aktywnej polityki zatrudnienia oraz modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, a także wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

2.2.1 Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030

- Innowacyjne Mazowsze stanowiąca Załącznik do Uchwały nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 została opracowana na podstawie doświadczeń z realizacji poprzednich strategii oraz identyfikacji problemów stanowiąc odpowiedź na wyzwania, którym powinno sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju.

Strategia zawiera długofalową wizję rozwoju województwa mazowieckiego, w myśl której Mazowsze do roku 2030 stanie się regionem spójnym terytorialnie, konkurencyjnym, innowacyjnym, zapewniającym mieszkańcom bardzo dobre warunki życia. Nadrzędnym (głównym) celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Celowi nadrzędnemu (głównemu) podporządkowano cele strategiczne spójne z długofalowymi priorytetami rozwoju regionu.

2.2.2 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Radomskim.

Strategia została przyjęta UCHWAŁĄ Nr /V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024”.

Strategia jest dokumentem zawierającym diagnozę sytuacji społecznej i prognozę zniwelowania problemów społecznych w perspektywie do 2024 roku. Ważnym elementem Strategii są cele strategiczne i operacyjne służące rozwiązywaniu problemów społecznych w poszczególnych obszarach problemowych. Wytoczono następujące cele:

Cel strategiczny 1 – zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny w naturalnym środowisku.

Cel operacyjny - 1 Wspieranie rodziny w realizacji jej podstawowych funkcji.

Planowane do realizacji kierunki działań:

1. Promowanie modelu zdrowej, prawidłowo funkcjonującej rodziny.
2. Tworzenie lokalnych programów służących działaniom profilaktycznym, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych, aktywnej komunikacji w rodzinie, rozwiązywania problemów itp.
3. Integracja rodzin ze społecznością lokalną /imprezy integracyjne, pikniki rodzinne i inne/

Cel operacyjny - 2 Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu zadań opiekuńczo – wychowawczych.

Planowane do realizacji kierunki działań:

1. Rozpowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc i dostępnych formach wsparcia.
2. Rozwijanie oferty specjalistycznego wsparcia /poradnictwo, terapia, grupy wsparcia/.
3. Współpraca z asystentami rodziny.
4. Rozwijanie współpracy z sektorem organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.
5. Poprawa systemu współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny.

Cel operacyjny - 3 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Planowane do realizacji kierunki działań:

1. Działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz uzależnień.
2. Ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy.

3. Podniesienie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowanie wzorca postaw negujących zjawisko przemocy.

4. Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej.

5. Rozwój współpracy z instytucjami zaangażowanymi w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy /policja, zespoły interdyscyplinarne, placówki służby zdrowia, oświaty itp./.

Przy tworzeniu strategii dla Gminy Jedlińsk uwzględniono cele określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Radomskim.

2.2.3 Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Jedlińsk na lata 2015-2022.

Do stworzenia Strategii Problemów Społecznych w Gminie Jedlińsk należało wziąć również pod uwagę Uchwałę Nr XIII/76/2015 Rady Gminy Jedlińsk z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia Strategii zrównoważonego rozwoju Gminy Jedlińsk na lata 2015–2022.

Strategia rozwoju stanowi dokument planistyczny wskazujący główne kierunki rozwoju gminy, obszary i cele priorytetowe decydujące o rozwoju. Ze względu na swój otwarty charakter, proces planowania strategicznego pozwala na elastyczne dostosowywanie i korygowanie przyjętych celów w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne gminy. Z tego względu strategia stanowi kluczowy instrument prowadzonej przez gminę długofalowej polityki rozwoju.

Strategia wskazuje rozwiązania dotyczące: najlepszych sposobów racjonalnego i efektywnego wykorzystywania zasobów własnych, sposobów skutecznego wykorzystywania szans oraz przeciwdziałania zagrożeniom rozwojowym, optymalnych metod stymulacji rozwoju gospodarczego gminy oraz wzrostu przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców, zachowania zasad zrównoważonego rozwoju przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału środowiska naturalnego.

Na potrzeby strategii dokonano diagnozy społeczno-gospodarczej, przeprowadzono konsultacje społeczne, opracowano analizę SWOT, zidentyfikowano problemy oraz sformułowano misję : *Gmina Jedlińsk to obszar zapewniający stałą*

poprawę jakości życia mieszkańców, chroniący zasoby środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, sprzyjający rozwojowi osadnictwa, gospodarki, rekreacji i turystyki z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.

Zidentyfikowane problemy pojawiające się w poszczególnych dziedzinach przedstawione w strategii zrównoważonego rozwoju to:

1. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura dróg powiatowych na terenie gminy wskutek nienadążania rozwoju i modernizacji sieci dróg publicznych za rozwojem ruchu samochodowego.

2. Niedobory w sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczaniu ścieków, zwłaszcza obszary intensywnej zabudowy Wsola, Wielogóra.

3. Poprawa jakości i racjonalizacja gospodarki wodnej.

4. Doprowadzenie do jednolitych standardów jakościowych infrastruktury edukacyjnej i sportowej tam gdzie potrzeby pozostają jeszcze niezaspokojone.

5. Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjno-sportowa, oraz boisk wielofunkcyjnych i centrów miejscowości.

6. Konieczność poprawy warunków nauczania – ZSP Wsola, PSP Ludwików, PSP Bierwce.

7. Uzupełnianie sieci istniejących dróg o nowe odcinki związane z rozwojem urbanistycznym.

8. Niedostateczne zagospodarowanie terenów służących rekreacji i wypoczynkowi.

9. Słabo rozwinięta baza gastronomiczno-hotelowa.

10. Zbyt słaba integracja społeczności lokalnej, niezbyt liczne działania prospołeczne.

11. Rozdrobnienie, niska wydajność i opłacalność produkcji rolniczej, brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.

Cel generalny nakreślony w Strategii zrównoważonego rozwoju Gminy Jedlińsk jako nadrzędny odnosi się do priorytetowego obszaru rozwojowego, jakim jest **jakość życia mieszkańców**, bowiem realizacja strategii w pozostałych obszarach powinna zostać podporządkowana podnoszeniu standardu życia.

W oparciu o diagnozę problemów społecznych sformułowano cele strategiczne i operacyjne odnoszące się do kwestii społecznych grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Gminie Jedlińsk, które szczegółowo opisano w części programowej dokumentu.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Jedlińsk jest gminą wiejską położoną w województwie mazowieckim, w powiecie radomskim, w odległości 13 km od miasta Radomia i ok. 80 km od Warszawy. Gmina Jedlińsk sąsiaduje z gminami: Radom, Zakrzew, Przytyk, Stara Błotnica, Stromiec, Głowaczów. Gmina Jedlińsk jest jedną z 3 największych gmin powiatu radomskiego obok gminy Iłża i gminy Skaryszew, jej powierzchnia wynosi 139 km². Siedzibą gminy jest Jedlińsk. Przez teren gminy przepływa rzeka Tymianka i Radomka.

W skład gminy wchodzi 3 jednostek pomocniczych (sołectw): Bierwce, Bierwiecka Wola, Boża Wola, Czarny Ług, Górna Wola, Gutów, Narty, Janki, Jankowice, Jedlanka, Jedlińsk, Jeziorno, Kamińsk, Klwatka Szlachecka, Klwaty, Kruszyna, Lisów, Ludwików Mokrosek, Nowa Wola, Nowe Zawady, Piaseczno, Piastów, Płasków, Romanów, Stare Zawady, Urbanów, Wielogóra, Wierzchowiny, Wola Gutowska, Wsola

2. DEMOGRAFIA

Liczba ludności (stan na 31.12.2020 r.): **14 471** r. wśród których było 7239 mężczyzn i 7232 kobiet. 49,98% stanowiły kobiety, a 50,02 % mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 9,5% powiatu, 0,3% ludności województwa. Gęstość zaludnienia wynosiła 103 osoby na km².

W 2020 roku urodziło się 150 dzieci, a zmarło 159 osób, co powoduje że mamy ujemny przyrost naturalny.

W 2020 roku zarejestrowano 441 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 396 wymeldowań. W tym samym roku 9 osób zameldowało się z zagranicy a wymeldowano 1 -go cudzoziemca. Dane pokazują, że ilość mieszkańców sukcesywnie się zwiększa, co świadczy o tym, że gmina dysponuje bardzo dużym potencjałem lokalizacyjnym jak i jest miejscem postrzeganym jako przyjazne dla mieszkańców.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura w gminie Jedlińsk jest dość dobrze rozwinięta. Gmina systematycznie rozszerza zarówno dostęp do wodociągów, kanalizacji, gazu, energii i telekomunikacji.

3.1 Gospodarka wodno-ściekowa. Podstawowymi źródłami zaopatrzenia w wodę gospodarstw domowych są wodociągi. Ich uzupełnieniem studnie kopane i wodociągi zagrodowe. Gmina Jedlińsk zwodociągowana jest w około 96%. Gmina Jedlińsk posiada na swoim terenie 3 stacje uzdatniania wody, tj. SUW Jedlińsku (dwustopniowa), SUW w Wierzchowinach (jednostopniowa) oraz SUW we Wsoli (jednostopniowa). Ponadto niektóre miejscowości zasilane są w wodę z ujęć znajdujących się w Radomiu i Starej Błotnicy.

3.2 Gospodarka gazowa.

Mieszkańcy gminy korzystają z gazu w większości dostarczanego w butlach gazowych, ale z roku na rok zwiększa się sieć gazowa w gminie. Dostawcą gazu ziemnego jest Mazowiecka Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy Radom, która w celu poprawy stanu technicznego oraz pewności i bezpieczeństwa dostaw gazu dla obecnych i przyszłych odbiorców, jak również stworzenia warunków do zasilania nowych odbiorców, prowadzi systematycznie prace modernizacyjno-remontowe sieci i urządzeń gazowniczych oraz prace budowlane zgodne z planami rozwojowymi gminy.

3.3 Gospodarka energetyczna.

Gmina Jedlińsk leży w zasięgu działania Operatora Systemu Przesyłowego Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Wschód S.A. Operatorem elektroenergetycznego systemu dystrybucji energii elektrycznej do odbiorców końcowych działającym w zasięgu terytorialnym gminy Jedlińsk jest Spółka PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna z Rejonem Energetycznym Radom.

Ze względu na charakter odbiorców sieć niskiego napięcia można podzielić na sieć zasilającą odbiorców w energię elektryczną oraz sieć oświetleniową. Linie niskiego napięcia to przede wszystkim linie napowietrzne.

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

4.1 System komunikacyjny. System komunikacyjny gminy Jedlińsk tworzą drogi kategorii krajowej, powiatowej i gminnej. Są to: droga krajowa nr 7 o długości 9,5 km, drogi powiatowe – 13 dróg o długości łącznej 59 km drogi gminne – 28 dróg gminnych o łącznej długości 88 km.

Podstawowy układ komunikacji drogowej uzupełniają drogi nie mające statusu dróg publicznych, dla których gmina jest zarządzającym, będące dojazdowymi do posesji, do łąk do gruntów ornych o łącznej długości 350 km, w tym 64,6 km o nawierzchni asfaltowej. Sieć dróg powiatowych i gminnych zapewnia dojazd do wszystkich sołectw.

Najważniejszym ciągiem drogowym na terenie gminy jest droga ekspresowa nr 7 Warszawa – Kraków, będąca elementem podstawowego układu komunikacyjnego kraju. Droga ta stanowi bezpośrednie połączenie Jedlińska z ośrodkiem wojewódzkim w Warszawie, innymi ośrodkami wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi położonymi wzdłuż trasy w kierunku północ-południe. Gmina Jedlińsk, która jak wspomniano, położona jest przy drodze krajowej nr 7 Gdańsk – Warszawa – Kraków, gdzie występuje krzyżowanie się w Jedlance – węzeł Kępiny – nowego przebiegu drogi krajowej nr 7 o parametrach drogi ekspresowej ze „starą” 7-ką w jej przebiegu przez Jedlińsk, Piastów, Wsolę, Klwaty, Wielogórę jest bardzo dobrze skomunikowana z innymi częściami kraju. Z kolei bezpośrednie sąsiedztwo Radomia, największego po Warszawie miasta Mazowsza, znaczącego ośrodka akademickiego, handlowego i usługowego wraz z portem lotniczym, posiadane walory i zasoby środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego, stanowią dobrą podstawę do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowych.

Głównym połączeniem w ramach zbiorowego transportu pomiędzy Jedlińskiem a Radomiem stanowi podmiejska linia nr A. Obsługę regularnej komunikacji na linii nr: A wykonuje na zlecenie Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w Radomiu, firma Michalczewski Sp. z o.o.

4.2 Transport uczniów do szkół

Sieć szkół na terenie gminy jest tak zorganizowana, że gmina organizuje dowóz uczniów do następujących szkół położonych na terenie gminy:

1/ Zespołu Szkolno Przedszkolnego w Jedlińsku,

2/Zespołu Szkolno Przedszkolnego we Wsoli,

3/Publicznych Szkół Podstawowych:

a) w Ludwikowie,

b) Starych Zawadach.

Dowozy uczniów realizuje gmina w dwojaki sposób. Część uczniów dowozi przewoźnik wyłoniony w trybie zapytania ofertowego, a większa część uczniów przewożonych jest autobusem stanowiącym własność gminy marki Karosa.

Realizowany jest również dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół specjalnych, szkół z klasami integracyjnymi i Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczego w Radomiu. Kilku uczniów dowożonych jest autobusem Ford Transit, a część uczniów dowożonych jest pod opieką rodziców otrzymujących refundację kosztów zgodnie z ustawą prawo oświatowe.

5. GOSPODARKA

Gminę Jedlińsk z roku na rok przestaje być rejonem typowo rolniczym. Powstają nowe firmy, sektor usług i handlu oraz w intensywny sposób budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne co związane jest z położeniem przy drodze krajowej nr 7 blisko dwóch ośrodków subregionalnego – Radomia – i centralnego – Warszawy. Ilość podmiotów gospodarczych rośnie i wynosi: osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: 617, spółki cywilne - 25.

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Mieszkaniowy zasób gminy Jedlińsk obejmuje 19 lokali o łącznej powierzchni 733,10 m², w budynkach stanowiących własność Gminy Jedlińsk:

- Jedlińsk, ul. Pocztowa 8 ilość lokali – 3 pow. 97,00 m²
- Jedlińsk, ul. Pocztowa 6 ilość lokali – 5 pow. 150,20 m²
- Jedlińsk, ul. M. Konopnickiej 11 ilość lokali – 3 pow. 150,00 m²
- Jedlińsk, ul. Warszawska 10 ilość lokali – 1 pow. 54,90 m²
- Wsola, ul. Leśna 5 ilość lokali – 3 pow. 116,00 m²
- Wsola /przy szkole/ ilość lokali – 2 pow. 70,00 m²
- Ludwików /przy szkole/ ilość lokali – 2 pow. 95,00 m²

Zarząd lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy prowadzi głównie Zakład Gospodarki Komunalnej jako samorządowy zakład budżetowy gminy Jedlińsk. W stosunku do lokali mieszkalnych znajdujących się w budynku szkoły we Wsoli i przy szkole w Ludwikowie zarząd pełnią Dyrektorzy Szkół.

Szczegółowe dane i zasady dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Jedlińsk uchwalono Uchwałą nr XIII/60/2019 Rady Gminy Jedlińsk z dnia 30 października 2019 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy obowiązującym na lata 2019 -2023.

7. EDUKACJA

W gminie Jedlińsk funkcjonuje 7 szkół publicznych, w tym 2 zespoły szkolno-przedszkolne oraz jedna placówka niepubliczna.

Szkoły publiczne:

- 1) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Bierwcach
Bierwce 47, 26-660 Jedlińsk <http://pspbierwce.pl>
- 2) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Braci Andrzeja i Józefa Załuskich w Jedlance, Jedlanka 52, 26-660 Jedlińsk <http://pspjedlanka.vxm.pl>

3) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jedlińsku ul. Konopnickiej 2, 26-660 Jedlińsk <https://zspjedlinsk.stronyzklasa.pl> w skład którego wchodzi:

- a) Publiczne Przedszkole w Jedlińsku
- b) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Jedlińsku

4) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Ludwikowie
Ludwików 8, 26-660 Jedlińsk <http://pspludwikow.superszkolna.pl>

5) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Starych Zawadach, Stare Zawady 30A, 26-660 Jedlińsk <https://pspstarezawady.edupage.org>

6) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Wierzchowinach Wierzchowiny 30, 26-660 Jedlińsk <http://pspwierzchowiny.pl>

7) Zespół Szkolno-Przedszkolny we Wsoli Wsola, ul. Szkolna 1, 26-660 Jedlińsk <http://zspwsola.pl> w skład którego wchodzi:

- a) Publiczne Przedszkole we Wsoli
- b) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Witolda Gombrowicza we Wsoli

Na terenie gminy funkcjonuje jedna placówka niepubliczna: Niepubliczne Przedszkole i Żłobek Gumisiowa Kraina ul. Lipowa 21 26-660 Jedlińsk.

Wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną szkół prowadzi samorządowa jednostka organizacyjna gminy **Centrum Usług Wspólnych** w Jedlińsku. Szczegółowe dane finansowe na temat przedszkoli i szkół w gminie oraz nauczycieli zawiera roczny raport o stanie Gminy.

8. KULTURA

8.1. Gminne Centrum Kultury i Kultury Fizycznej (GCKiKF) Działalność kulturalną w gminie prowadzi Gminne Centrum Kultury i Kultury Fizycznej, które składa się z następujących placówek:

1. Gminne Centrum Kultury i Kultury Fizycznej w Jedlińsku ul. Krótka 1- siedziba główna
2. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jedlińsku ul. Warszawska 1
3. Świetlica w Lisowie

4. Świetlica w Ludwikowie
5. Świetlica w Bierwieckiej Woli
6. Świetlica w Mokrosęku
7. Świetlica w Nowych Zawadach
8. Świetlica w Piastowie.

GCKiKF inicjuje i realizuje wiele imprez integracyjnych i aktywizujących mieszkańców, a także zajmuje się promocją gminy.

8.2 Gminna Biblioteka Publiczna w Jedlińsku z siedzibą przy ul. Wareckiej 4.

Do najważniejszych zadań biblioteki należy gromadzenie, opracowanie, udostępnianie i przechowywanie zbiorów bibliotecznych oraz działalność informacyjna – umożliwianie mieszkańcom dostępu do wiedzy i informacji. Biblioteka prowadzi też statutową działalność w zakresie promocji książki i czytelnictwa oraz upowszechniania wiedzy i rozwoju kultury.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Jedlińsk funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w ramach którego funkcjonują następujące jednostki organizacyjne:

1. Ośrodek Zdrowia w Jedlińsku,
2. Ośrodek Zdrowia we Wsoli Filia nr 1,
3. Ośrodek Zdrowia w Bierwcach Filia nr 2,

Szczegółowe dane o działalności SPOZ znajdują się w raporcie o stanie Gminy Jedlińsk.

Na terenie Gminy funkcjonują 2 apteki z siedzibą w Jedlińsku i jeden punkt apteczny w Bierwcach.

10. POMOC SPOŁECZNA

10.1 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlińsku

W zakres działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku wchodzi zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie w szczególności w ramach ustaw tj. o: świadczeniach rodzinnych, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (500+), świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ośrodek obsługuje mieszkańców z terenu całej gminy Jedlińsk.

Stan zatrudnienia GOPS w Jedlińsku.

Z końcem 2020 r. kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku stanowiło 19 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Stan zatrudnienia w GOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r. rodzaj stanowiska liczba etatów.

LP.	Stanowisko	Liczba etatów
1	Kierownik	1
2	pracownicy socjalni	5
3.	pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	3
4.	pozostali pracownicy	10

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W 2020 r. w gminie Jedlińsk wskaźnik ten nie był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 2893,6 mieszkańców. Z kolei rodzin (w tym osób samotnych) objętych pracą socjalną było łącznie 303, co daje na pracownika socjalnego 60,6.

Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej figuruje potrzeba zwiększenia o 1 osobę liczby pracowników socjalnych.

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik oraz wszyscy pracownicy socjalni. Dodatkowo kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i 2 pracowników socjalnych posiada ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, natomiast I i II stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego posiada 2 pracowników socjalnych.

10.2 DANE FINANSOWE GOPS

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną ulega wzrostowi. W 2019 r. –wynosiła 26 643 486 zł. W 2020r wynosiła 30 007 863 zł. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2019-2020 w gminie Jedlińsk na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 3. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2019 -2020

Lp.	Wielkość wydatków	2019	2020
1.	Ogółem	26 643 486 zł	30 007 863 zł
2.	w tym na świadczenia z pomocy społecznej	1 253 180 zł	1 348 016 zł
3.	w tym na świadczenia rodzinne	24 323 153 zł	27 442 965 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy oraz placówkami ochrony zdrowia, a także z Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi

przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2019-2020.

Tabela 4. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2020

LP.	Beneficjenci pomocy społecznej	2019	2020
1.	Liczba świadczeń przyznanych osobom	6637	1536
2.	Liczba rodzin	307	303
3.	Liczba osób w rodzinach	761	763

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie była bardzo podobna, natomiast liczba świadczeń zmniejszyła się głównie z powodu zawieszenia zajęć w szkołach z powodu pandemii koronawirusa i wydawanych tam posiłków dla dzieci.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2019 i 2020 r.

Tabela 5 . Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019r. i 2020 r. (wiek odbiorców, płeć, liczba osób).

LP.	Lata do analizy		2020	2019
1.	płeć	wiek	liczba osób	liczba osób
	razem	razem	315	316
	kobiety	razem	176	186
		18-25	6	3
		26-35	37	44

		36-45	53	50
		46-55	34	39
		56-65	30	33
		66 i więcej	16	16
	mężczyźni	razem	139	130
		18-25	6	6
		26-35	13	10
		36-45	26	21
		46-55	39	36
		56-65	42	48
		66i więcej	13	9

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną za lata 2019 - 2020 r. wykazała, że pomocą objęte są osoby z każdej grupy wiekowej, natomiast uwidacznia się większa aktywność kobiet w ubieganiu się o pomoc.

Tabela 6. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 i 2020 r.

Lp.	liczba osób którym przyznano pomoc według wg aktywności zawodowej	2019	2020
1	pracujący	29	61
2	bierni zawodowo	368	385
3	bezrobotni	100	124
4	razem	497	570

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby bierne zawodowo.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2020
powód przyznania pomocy

Lp.	powód przyznania pomocy	liczba świadczeniobiorców 2019	liczba świadczeniobiorców 2020
1.	alkoholizm	46	62
2	bezdomność	3	4
3	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	81	96
4	bezrobocie	221	309
5	długotrwała lub ciężka choroba	163	152
6	kłęska żywiołowa	4	2
7	niepełnosprawność	167	144
8	potrzeba ochrony macierzyństwa	14	22
9	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	6
10	ubóstwo	242	256
11	wiek poprodukcyjny	1	1
12	wielodzietność	98	138
13	zdarzenie losowe	7	17

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2019 – 2020 było ubóstwo oraz bezrobocie. W przypadku zarówno bezrobocia jak i ubóstwa na przestrzeni rozpatrywanego okresu nastąpił wzrost liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia.

Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były także: długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby ulegała wahaniom, natomiast w przypadku niepełnosprawności liczba rodzin i osób w rodzinach malała, najwyższy wskaźnik osiągając w 2019 roku. Zauważalnym powodem przyznawania wsparcia była: wielodzietność.

W mniejszym zakresie pomoc społeczną w gminie Jedlińsk przyznawano ze względu na bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego oraz zdarzenia losowe i klęski żywiołowe.

Część osób wymagających wsparcia w gminie nie jest widoczna w systemie pomocy, a przyczyny takiego stanu rzeczy najczęściej są bardzo subiektywne i związane z poczuciem wstydu, niechęcią przed ujawnianiem relacji rodzinnych, obawą przed reakcją otoczenia i stygmatyzacją, wewnętrzną potrzebą zachowania samodzielności lub wiążą się z brakiem akceptacji warunków wymaganych do spełnienia, aby uzyskać pomoc, a wynikających z obowiązującego systemu prawnego.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2019-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2019-2020

Lp.	Formy wsparcia	2019 liczba świadczeń	2020 liczba świadczeń
1.	niepieniężna	174	158
2	pieniężna	265	238
5	zasiłki stałe	85	87
6	zasiłki okresowe	43	63
7	zasiłki celowe	220	223
8.	praca socjalna	71	73
9.	usługi opiekuńcze	4	6

10.	posiłek	152 dzieci w szkole 74 osób dorosłych	143 dzieci w szkole 88 osób dorosłych
11.	schronienie	3	4
12.	korzystanie z domu pomocy społecznej	9	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

W latach 2019-2020 na terenie gminy Jedlińska najwięcej rodzin korzystało ze wsparcia w formie pieniężnej. W przypadku wsparcia finansowego liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano pomoc ulegała wahaniom, natomiast w przypadku pracy socjalnej liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano pomoc, utrzymywała się na podobnym poziomie.

Istotnym wsparciem dla borykających się z różnymi problemami klientów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny. W 2019 r. z takiej formy pomocy skorzystało 9 rodzin dysfunkcyjnych. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2019 -2020.

Tabela 9. Asystenci rodziny w gminie w latach 2019-2020

Lp.	zakres danych	2019	2020
1	liczba asystentów rodziny	1	1
2	liczba rodzin objętych wsparciem rodziny	14	10
3	przeciętny czas pracy z rodziną	20 godzin/m-c	45 godzin/m-c
4	wydatki na wynagrodzenie asystenta	29 905,00zł	36 533,00 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 10. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2019-2020

lp.	zakres danych	2019	2020
1.	liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	1	2
2.	liczba osób z gminy przebywających w DPS	9	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Szczególną formą pomocy jest Karta Dużej Rodziny. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Karty Dużej Rodziny w gminie Jedlińsk zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 11. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2019-2020

Lp.	zakres danych	2019	2020
1	liczba wydanych kart	609	256
2	liczba rodzin objętych wsparciem	232	69
3	liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	236	124

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Jedlińsku przyznawał mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne.

W latach 2019-2020 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, ulegała wahaniom, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, systematycznie malała.

Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2019-2020

Lp.	zakres danych	2019	2020
1	łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	7 070 892	7 018 987
2	liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	1082	964

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2019-2020.

L.p.	Rodzaj świadczeń rodzinnych	liczba świadczeń 2019	liczba świadczeń 2020
1	zasiłki rodzinne	22 327	17 543
2	zasiłki pielęgnacyjne	3 988	4 039
3	świadczenia pielęgnacyjne	783	980
4	zasiłek dla opiekuna	266	199
5	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	156	115
6	Razem	36 820	33 259

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

W latach 201-2020 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Poza wymienionymi wyżej świadczeniami rodzinnymi uprawnionym mieszkańcom gminy wypłacano również na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o

pomocy państwa w wychowaniu dzieci świadczenie wychowawcze (500+), którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Tabela 14. Świadczenia wychowawcze w gminie w latach 2019-2020

lp.	Rodzaj i zakres danych	liczba świadczeń 2019	liczba świadczeń 2020	Wartość wypłaconych świadczeń (w sumie w 2019 r.)	Wartość wypłaconych świadczeń (w sumie w 2020 r.)
1.	Świadczenia wychowawcze	32 267	38 333	16 133 056	19 039 711

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. W okresie 2019-2020 w gminie Jedlińsk przyznano 1 takie świadczenie.

Ponadto wypłacano świadczenie „**Dobry Start**” w liczbie 2136 w 2019r. oraz 2160 w 2020 r.

Tabela 15. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2019-2020

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń 2019	Liczba świadczeń 2020
1.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	866	808

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek powiatowych, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat osób objętych przez nie wsparciem w 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 i 2020 roku

lp.	nazwa i adres instytucji	adres
1	Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny	ul. T. Mazowieckiego 7, 26-600 Radom
2	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Gdyni filia Dobrut	ul. Ludwika Zamenhofs 13a, 81-290 Gdynia Dobrut-Orońsko
3	Stowarzyszenie "Podajmy sobie dłoń"	Wsola ul .Lotnicza 5, Jedlińsk 26-660

III. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W celu zdiagnozowania problemów społecznych w gminie Jedlińsk oraz określenia stopnia ich natężenia zostały przeprowadzone badania przy zastosowaniu ankiety skierowanej do mieszkańców gminy.

W badaniu ankietowym wzięło udział 68 respondentów. Grupa badawcza nie stanowiła w rozumieniu formalnym grupy reprezentatywnej. W badaniu mogła wziąć udział każda osoba zainteresowana podzieleniem się opinią w zakresie określonym przez ankietę.

Uczestników badania poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które ich zdaniem są w gminie najbardziej widoczne.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali 3 podstawowe:

- 1/ bezrobocie,
- 2/ uzależnienia,
- 3/ niepełnosprawność.

Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższa tabela.

Tabela 17. Problemy społeczne i niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniające się w gminie Jedlińsk.

LP.	Problem społeczny, niekorzystne zjawisko	Liczba osób, które wskazały problem	% osób wskazujących dany problem
1.	bezrobocie, brak pracy	26	38%
2.	uzależnienia	14	21%
3.	niepełnosprawność, długotrwała choroba	11	16%
4.	ubóstwo, niewydolność materialna rodziny	6	9%
5.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	4	6%
6.	problemy wieku podeszłego/izolacja	2	3%
7.	przemoc w rodzinie	2	3%

8.	wielodzietność i problemy rodzin niepełnych	2	3%
9.	brak poczucia bezpieczeństwa publicznego	1	1 %

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Aż 75% ankietowanych położyło nacisk na 3 główne problemy społeczne skupiając się wokół bezrobocia, uzależnień oraz niepełnosprawności. Pozostałych 6 problemów dotyka jedynie 25% ankietowanych. Problem ubóstwa, który leżał niegdyś u podstaw udzielanej pomocy społecznej dziś znajduje się dopiero na 4 miejscu. Może to świadczyć iż zjawisko ubóstwa z uwagi na wprowadzone programy socjalne przestało być tak palącym problemem jak niegdyś.

1. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Jedlińsk na przestrzeni ostatnich 2 lat uległa pogorszeniu, bowiem patrząc rok do roku zwiększała się liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych, w tym kobiet. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 18. Stan bezrobocia w gminie w latach 2019-2020

Lp.	zakres danych		2019	2020
1.	Liczba osób bezrobotnych	ogółem	657	728
		kobiety	339	375
		mężczyźni	318	353

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2019-2020, w gminie Jedlińsk, w powiecie radomskim, w mieście Radom oraz województwie mazowieckim.

Tabela 19. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie , w mieście Radom w latach 2019-2020

lp.	Zakres danych	2019	2020
1	stopa bezrobocia w gminie Jedlińsk	4%	5%
2	stopa bezrobocia w powiecie radomskim	16%	17,5%
3	stopa bezrobocia w Mieście Radom	11%	12,2%
4	stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	4,3%	5,1%

W latach 2019-2020 powiat radomski charakteryzował się wyższą, w stosunku do województwa mazowieckiego stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, jak i w województwie poziom bezrobocia sukcesywnie zwiększał się w trakcie rozpatrywanego okresu. Jednak na tym tle stopa bezrobocia w gminie Jedlińsk wypada bardzo dobrze, gdyż jest ponad trzykrotnie niższa od średniej w powiecie radomskim.

W gminie Jedlińsk bezrobocie było drugim, biorąc pod uwagę liczbę rodzin i osób w rodzinach, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnim roku jego poziom z uwagi na pandemię koronawirusa wzrósł, a skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach następnych będą nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do rozpadu rodzin, a niektórzy ich członkowie zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie, aby zaradzić najbardziej palącym problemom społecznym. Z uwagi na fakt, że najbardziej palącym problemem wskazanym przez ankietowanych był problem braku pracy przeanalizowano również odpowiedzi mieszkańców, którzy mieli wskazać najważniejsze działania, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych w gminie.

Poniższa tabela przedstawia działania, które winny być w pierwszej kolejności podjęte, aby zapobiegać i zwalczać bezrobocie.

Tabela. 20 Działanie zmierzające do walki z bezrobociem

Lp.	Działanie zmierzające do walki z bezrobociem	liczba ankietowanych	% w stosunku do ogółu
1.	Tworzenie nowych miejsc pracy	30	44%
2.	Korzystniejsze warunki do założenia własnej działalności gospodarczej	13	19%
3.	Zwiększenie kompetencji aktywnego poszukiwania pracy	10	15%
4.	Środki finansowe na aktywizację bezrobotnych	8	12%
5.	Organizacja prac społecznie użytecznych	7	10%
	Razem:	68	100%

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najważniejszymi działaniami jakie mieszkańcy wskazali do walki z bezrobociem to tworzenie nowych miejsc pracy i łącząca się z tym potrzeba stworzenia korzystniejszych warunków do zakładania własnej działalności gospodarczej. Gmina Jedlińsk wychodzi naprzeciw takim potrzebom stosując ulgi podatkowe dla nowo zakładanych firm na terenie gminy.

2. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ

Drugim najbardziej niekorzystnym zjawiskiem wskazanym przez mieszkańców gminy Jedlińsk było zjawisko uzależnienia. Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką i łagodzeniem zarówno objawów, jak i skutków tych zjawisk.

Na szczeblu gminy działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki, takich jak: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Programy uchwalane są corocznie przez Radę Gminy, w których określone są cele i finansowanie programu.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach prowadzonej działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie komisja przeprowadza rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, występuje do sądu z wnioskami o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, kieruje na terapię w związku z nadużywaniem alkoholu.

Oprócz działań realizowanych przez komisję dodatkowo w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jedlińsku prowadzona jest terapia indywidualna z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu. W tym celu GOPS współpracuje z terapeutą do spraw uzależnień, który w ramach dyżurów pomaga osobom w przezwyciężaniu ich nałogu i utrzymywaniu stanu trzeźwości. Zainteresowanie dyżurami terapeuty wskazuje na wysoką pozytywną ocenę podejmowanych działań w tym zakresie.

Alkoholizm to w gminie Jedlińsk pierwsza przestępka, której spełnienie warunkuje objęcie rodziny pomocą społeczną. W 2019 r. było to 46 rodzin, a w 2020 r. - 62. Zatem liczba rodzin dotkniętych uzależnieniem rośnie, stąd nie można zaprzestać dalszych aktywnych działań do walki z tym zjawiskiem

3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Dane ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców wykazały, że na trzecim miejscu znalazł się problem społeczny jakim jest niepełnosprawność.

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób

niepełnosprawnych w gminie Jedlińsk zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku wynika, że w roku 2019 niepełnosprawność była trzecim, pod względem liczby rodzin i osób w rodzinach, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie, a w 2020 była na czwartym miejscu. Zatem stanowi realny problem wśród społeczności lokalnej.

Tabela 21. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2020

Lp.	zakres danych	2019	2020
1.	liczba rodzin	115	231
2.	liczba osób w rodzinach	90	178

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlińsku.

Należy dodać, że GOPS w Jedlińsku obejmuje pomocą w formie dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności są także zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne.

Ośrodek współpracuje z Powiatowym Zespołem d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu, służąc pomocą osobom niepełnosprawnym w gromadzeniu dokumentów i składaniu wniosków do Zespołu.

Kolejnym działaniem podejmowanym przez GOPS wobec osób niepełnosprawnych jest objęcie ich świadczeniami w formie usług opiekuńczych. Podstawowe usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych (np. zakupy, przygotowanie posiłku), opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Dużą pomoc dla osób niepełnosprawnych, które pomimo orzeczonej niezdolności do pracy nie uzyskały prawa do renty Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (zwykle z przyczyn formalno-prawnych) stanowi wypłata zasiłków stałych. Zasiłek stały jest świadczeniem

pieniężnym wypłacanym przez pomoc społeczną, mającym na celu pomoc osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Rocznie Ośrodek wspiera w ten sposób ponad 80 osób. Jest to pomoc o charakterze cyklicznym wypłaty są w stałych odstępach miesięcznych przez cały okres obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności, a nawet w dobie pandemii po utracie ważności dokumentu do czasu doniesienia przez osobę kolejnego orzeczenia. Pomaga to tym osobom niepełnosprawnym na bieżące funkcjonowanie.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Jedlińsk mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową.

Ankietowanych poproszono o wskazanie działań, jakie powinny być podjęte, aby umożliwić osobom niepełnosprawnym pełniejszy ich udział w życiu gminy. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Działania umożliwiające osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym.

Lp.	Działanie	Liczba osób ankietowanych	% w stosunku do ogółu
1	Likwidacja barier architektonicznych	15	22%
2	Większa liczba ofert pracy	28	41%
3	Zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej	7	10%
4	Zapewnienie wczesnej diagnostyki medycznej	6	9%
5	Wyższe świadczenia pieniężne	12	18%
6	Łącznie	68	100%

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W odpowiedziach wymieniano najczęściej zwiększenie ilości miejsc pracy i likwidację barier architektonicznych.

Zebrane dane wyraźnie pokazują, że nastąpiła zmiana w postrzeganiu osób niepełnosprawnych, od tych którzy przebywają w izolacji do większości tych, którzy chcą wykorzystać swój potencjał w pracy i umożliwić skorzystanie z ulg przez pracodawcę zatrudniającego takiego pracownika. Tylko 18% ankietowanych uważa, że wyższe świadczenia pieniężne byłyby działaniem słusznym umożliwiającym pełniejszy udział w życiu społecznym. Nacisk został położony na pracę i likwidację barier architektonicznych. Jest to spójne i logiczne myślenie społeczności, która wie, że aby osoba niepełnosprawna mogła dostać się do pracy winna mieć zapewniony do niej bezpieczny dostęp.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób niepełnosprawnych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed nimi, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami. Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki systemu ochrony zdrowia oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Strategia z uwagi na fakt, że trzy problemy społeczne tj. bezrobocie, uzależnienia i niepełnosprawność, stanowi 75% wskazanych przez ankietowanych zjawisk społecznych, skupia się na dokładnej analizie i zawiera propozycje działań zaradczych w tym obszarze. Inne problemy choć oczywiście występują i są dostrzegane wśród respondentów, są najprawdopodobniej zjawiskami, wobec których wypracowane działania są skuteczne i wymagają dalszej kontynuacji.

IV. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary wskazane przez respondentów jako najpilniejsze do działania: bezrobocie, uzależnienia, niepełnosprawność.

Diagram 1. Obszar analizy SWOT

BEZROBOCIE

BEZROBOCIE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • zwiększenie liczby przedsiębiorstw tworzących nowe miejsca pracy - prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia - prowadzenie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet - podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych	• brak działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • wzrost poziomu nielegalnego zatrudnienia • świadoma rezygnacja z aktywności zawodowej kobiet spowodowana wzrostem liczby świadczeń socjalnych

SZANSE	ZAGROZENIA
• zwiększające się zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • efektywna oferta działań aktywizujących dla bezrobotnych • stale rosnąca liczba ofert pracy dla bezrobotnych • wzrastające zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na zakładanie własnej działalności gospodarczej ograniczających bezrobocie w gminie	• brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej - zwiększająca się liczba osób liczba bezrobotnych • zbyt duża liczba świadczeń pieniężnych zniechęcająca do podejmowania aktywności zawodowej • roszczeniowa postawa osób korzystających z pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru bezrobocia wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: zwiększenie liczby przedsiębiorstw tworzących nowe miejsca pracy, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają jednak niektóre słabe strony i zagrożenia, do których należy zaliczyć: brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej a także zbyt duża liczba świadczeń pieniężnych z GOPS zniechęcająca do podejmowania aktywności zawodowej oraz roszczeniowa postawa osób korzystających z pomocy społecznej.

Diagram 2. Obszar analizy SWOT
UZALEŻNIENIA

UZALEŻNIENIA	
MOCNE STRONY	SŁABE
• zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • wzrastająca świadomość społeczeństwa na temat problemu uzależnień przemocy w rodzinie • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia	
SZANSE	ZAGROZENIA
• brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • nie zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia	• stale rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • brak środków finansowych

Analiza uwarunkowań dla obszaru uzależnienia wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów oraz realizowanie w placówkach oświatowych.

Mimo znaczącej przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia (stale rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki oraz wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich w gminie) mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

Diagram 3. Obszar analizy SWOT
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
MOCNE STRONY	SŁABE
• informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o ofertach pracy osobom niepełnosprawnym • informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudnienia osoby niepełnosprawnej • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętej niepełnosprawnością	• brak świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy • niewystarczające likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym

SZANSE	ZAGROZENIA
• oferowanie zatrudnienia osobom niepełnosprawnym przez lokalnych przedsiębiorców • niezwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych • akceptacja społeczna likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym	• wzrost liczby osób niepełnosprawnych w gminie • zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej • wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru niepełnosprawność uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o ofertach pracy osobom niepełnosprawnym, prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętej niepełnosprawnością.

W analizie nie należy jednak pomijać słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: niewystarczające likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, trudności w realizacji specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wzrost liczby osób niepełnosprawnych w gminie, zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania świadczą pomoc osobom niepełnosprawnym.

V. PROGRAMOWANIE

Wyniki przeprowadzonych ankiet, analiza danych znanych ze źródeł własnych, analiza SWOT pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Jedlińsk na lata 2021-2026. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

1. MISJA

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlińsk jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez, dążenie do aktywizacji społecznej i zawodowej oraz tworzenie równych szans rozwoju społecznego dla wszystkich mieszkańców.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Wytyczne cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji, a także równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1.

ZAPOBIEGANIE I PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

W ujęciu społecznym bezrobocie oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy, zgłaszających gotowość do jej podjęcia. Konsekwencjami w funkcjonowaniu osób bezrobotnych i ich rodzin są przede wszystkim obniżenie własnej wartości, poczucie bezsilności i beznadziejności oraz niepewności statusu społecznego,

pogorszenie standardu życia, ubóstwo, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, stygmatyzacja, problem z zagospodarowaniem czasu wolnego. Konsekwencją społeczną jest m.in. ponoszenie przez społeczeństwo kosztów świadczeń na rzecz osób bezrobotnych.

CELE OPERACYJNE – KIERUNKI DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PROWADZENIE DZIAŁAŃ AKTYWIZUJĄCYCH OSOBY BEZROBOTNE

Lp.	ZADANIE	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy społecznej.	-Ośrodek Pomocy Społecznej -samorząd gminny - PUP	-Liczba wprowadzonych usług -Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi -Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Zawieranie i realizacja kontraktów socjalnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej -samorząd gminny - PUP	Liczba zawartych kontraktów socjalnych; Liczba zrealizowanych kontraktów socjalnych	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Wspieranie działań i programów aktywizacji zawodowej, pokonywaniu bezradności społecznej klientów pomocy społecznej.	Ośrodek Pomocy Społecznej PUP placówki oświatowe samorząd gminny	Liczba zrealizowanych lub wspartych w realizacji programów Liczba zorganizowanych działań promocyjnych Liczba osób, które skorzystały z doradztwa zawodowego	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

4	Wspieranie działań w zakresie pomocy prawnej lub psychologicznej dla osób bezrobotnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej PUP samorząd gminny	Liczba osób korzystających tej formy pomocy	Dokumentacja podmiotów
5.	Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia finansowego i rzeczowego.	Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
6.	Budowanie i wzmacnianie kompetencji oraz zachowań społecznych u osób i rodzin z problem bezrobocia.	Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba osób objętych programem wsparcia	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

1.1 BENEFICJENCI:

1. Osoby bezrobotne.
2. Rodziny osób bezrobotnych.
3. Środowisko osób bezrobotnych.

1.2. PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będzie skutkowało :

1. Zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jedlińsk na lata 2021-2026
2. Zmniejszeniem skali wykluczenia społecznego.

3. Podjęciem współpracy międzyinstytucjonalnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie walki z bezrobociem.
4. . Przeciwdziałaniem powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych. tj. bierności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

1.3. WARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Na stopień realizacji celu będą miały ważny wpływ :

- 1.Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy na rzecz rozwoju aktywności zawodowej , edukacji i promocji przedsiębiorczości .
- 2.Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych, ciekawe projekty.

1.4.TERMIN REALIZACJI Zadania ciągłe w realizacji :2021-2026

CEL STRATEGICZNY 2

PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM

CEL OPERACYJNY 2.1.: ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN

Lp.	ZADANIE	REALIZATOR ZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba osób korzystających tej formy pomocy	Dokumentacja podmiotów
2.	Zapewnienie rodzinom dotkniętym	Gminny Ośrodek Pomocy	Liczba osób korzystających tej formy pomocy	Dokumentacja podmiotów

	problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.	Społecznej samorząd gminny (GKRPA)		
3.	Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych (lokalna prasa, Internet, ulotki, broszury) na temat uzależnień	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny (GKRPA)	Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych; Liczba wydanych materiałów promocyjnych	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
4.	Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym wsparcia finansowego i rzeczowego.	Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

2.2.BENEFICJENCI :

1. Osoby uzależnione;
2. Rodziny osób uzależnionych;
3. Instytucje działające w obszarze uzależnień

2.3 PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będzie skutkowało :

1. Zwiększeniem działań skierowanych do osób uzależnionych
2. Zwiększeniem działań wobec osób współuzależnionych
3. Ochroną dzieci i młodzieży przed problemem uzależnień
4. Podjęciem współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie walki z uzależnieniami rodzinie.

5. Przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych.

2.4. WARUNKOWANIA REALIZACJI CELU Na stopień realizacji celu będą miały ważny wpływ :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy na rzecz przeciwdziałaniu uzależnieniom.

2. Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych, ciekawe projekty.

2.5 TERMIN REALIZACJI Zadania ciągłe w realizacji: 2021-2026

CEL STRATEGICZNY 3

UŁATWIENIE FUNKCJONOWANIA OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM W ŚRODOWISKU LOKALNYM

CEL OPERACYJNY 3.1. STWORZENIE SPRAWNEGO SYSTEMU WSPARCIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

L.p.	ZADANIE	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	1. Rozwijanie usług z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia dla osób niepełnosprawnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Zdrowia samorząd gminny	Liczba udzielonych świadczeń Liczba wprowadzonych usług. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Organizowanie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, środowiskowego dla osób niepełnosprawnych, w tym dzieci poprzez min. rozwój specjalistycznych	Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Zdrowia samorząd gminny	Liczba uczestników konsultacji i porad psychologiczno-terapeutycznych. Liczba udzielonych porad Liczba udzielonych specjalistycznych usług opiekuńczych	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

	usług opiekuńczych.			
3.	Rozwój systemu wsparcia pozainstytucjonalnego na rzecz osób niepełnosprawnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba wprowadzonych usług	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
4.	Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
5.	Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba udzielonych świadczeń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

CEL OPERACYJNY 3.2. STWORZENIE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM WARUNKÓW DO AKTYWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ I MOBILIZOWANIE DO AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

Lp.	ZADANIE	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Tworzenie warunków do swobodnego poruszania się osób niepełnosprawnych po terenie Gminy Jedlińsk poprzez min. Systematyczne	samorząd gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Ilość zlikwidowanych barier Liczba jednostek administracji publicznej, które wdrożyły program	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

	podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych		działań przyjaznych dla osób niepełnosprawnych	
2	Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej i rozrywkowej dla osób niepełnosprawnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Kultury placówki oświatowe samorząd gminny	Liczba rodzaju zajęć, Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z zajęć	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3	Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej samorząd gminny	Liczba rodzaju zajęć, Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z zajęć	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
	4. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.- oraz informacji o kursach zawodowych i szkoleniach	Ośrodek Pomocy Społecznej placówki oświatowe samorząd gminny	Liczba rodzaju zajęć, Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z zajęć	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

3.3. BENEFICJENCI

1. osoby niepełnosprawne
2. Rodziny osób niepełnosprawnych.
- 3.. Środowisko osób niepełnosprawnych

3.4. PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będą odzwierciedlać następujące rezultaty :
 umożliwienie osobom niepełnosprawnym w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym;
 rozszerzenie współpracy instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym; ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez

promocję działań profilaktycznych i podnoszenia poziomu wiedzy w społeczności lokalnej; zwiększenie dostępności do usług dla osób niepełnosprawnych.

3.4. UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Ważnymi czynnikami które będą miały wpływ na realizację celu będą :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, mieszkańców gminy na rzecz rozwiązywania własnych i lokalnych problemów.
2. Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania.
3. Dobre ustawodawstwo i dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej.

3.5. TERMIN REALIZACJI Zadania ciągłe w realizacji: 2021-2026

3. RAMY FINANSOWE STRATEGII

Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlińsk na lata 2021-2026 z dużym prawdopodobieństwem będą kształtować się na poziomie wysokości budżetu GOPS-u, który na dzień 1 stycznia 2021 r. ustalono na kwotę 29 670 088,00 zł. Każdego roku kwota ta może wzrastać o około 10%. Są to oczywiście założenia wynikające z wielu czynników, sytuacji przewidzianych i trudnych do przewidzenia. Wpływ na ramy finansowe strategii mogą mieć też ewentualne nowe programy rządowe, których wprowadzenie wiązać się będzie ze zwiększeniem budżetu gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

4. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlińsk na lata 2021-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej

strategii. Pierwsza ocena nastąpi po trzech latach wdrażania założeń strategii i zostanie przygotowana w formie raportu monitoringowego.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie mierniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

5. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlińsk będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

5.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlińsk na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
4. Program osłonowy „Posiłek w Szkole i w Domu”;
5. Program Asystent Rodziny;
6. Program „Wspieraj Seniora”;
7. Program „Opieka 75+”.

PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlińsk na lata 2021- 2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Strategia wskazuje przede wszystkim kierunki działań w sferze poprawy warunków życia i funkcjonowania mieszkańców gminy. Analizując w przyszłości przekazane dane przez poszczególne podmioty uczestniczące w realizacji zadań strategicznych można będzie stwierdzić, że czy większość założonych kierunków działań zostało zrealizowanych lub na jakim są etapie realizacji.

Z kolei podejmowane działania w ramach realizacji poszczególnych celów operacyjnych z założenia przyczynią się do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych. Całościowe wyniki uzyskanych celów będą analizowane po zakończeniu okresu programowania Strategii.